

॥ स्वामिश्री ॥

સંતભગવંત સાહેબજીની

૬૯ માહાભ્યસભર વાલી સદા...

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરજીમાં રાત્રિસભામાં આશીર્વાદન

૧૯ એપ્રિલ ૨૦૨૬, અનુપમ મિશન, તપોભૂમિ બ્રહ્મજ્યોતિ, ઈન્ડિયા

આપણે આપણા ગુરુદેવો શાસ્ત્રીજી મહારાજ યોગીજી મહારાજના જીવન તરફ જોઈએ તો આપણને એમ થાય કે આપણે તો સત્સંગ માટે કંઈ જ નથી કરતા. શાસ્ત્રીજી મહારાજે બોચાસણ, ગઢડા, સારંગપુર, ગોંડલ, અટલાદરા-આ બધાં મંદિરોનાં બાંધકામ એક સાથે ઉપાડેલાં. ત્યારે પૈસાની બહુ તકલીફ હતી. શાસ્ત્રીજી મહારાજ માટે બધા ભક્તોને હેત બહુ જ હતું, પ્રેમ બહુ જ હતો, પણ જેવો છે તેવો મહિમા નહોતો એટલે સેવામાં બધા આઘાપાછા થતા. જ્યાં સુધી સત્પુરુષનો મહિમા ના થાય ત્યાં સુધી સાચો સમર્પણભાવ પ્રગટતો નથી. ‘મારા ગુરુ માટે, મારા પ્રભુ માટે શું ના થાય ?’ એ ભાવ મહિમા વગર પ્રગટતો નથી. એટલે શાસ્ત્રીજી મહારાજને પૈસાની સેવા આપવા ના જાય, સૌ કહે, ‘શાસ્ત્રીજી મહારાજ અમારાં ઘરે પધરામણી કરે તો અમે સેવામાં પૈસા આપીએ !’ બી.એ.પી.એસ. સંસ્થામાં ત્યારે સંસ્થાની ગાડી નહોતી. શાસ્ત્રીજી મહારાજની ઉંમર મોટી, પગમાં વાનું દર્દ હતું તેથી ચાલી નહોતા શકતા. એટલે બે સંતો ઊંચકીને શાસ્ત્રીજી મહારાજને પધરામણીએ લઈ જાય-તમે દર્શન કરો તો આશ્ચર્ય પામી જાય ! કોઈએ કહ્યું કે, ‘સ્વામી, આટલી બધી તકલીફમાં આ બધું શા માટે કરો છો ? થોડો આરામ કરો.’ ત્યારે કહે, ‘અમારે તો અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના પ્રવર્તે, તેનાં મંદિરો થાય એ જ અમારે માટે આરામ છે. અમારે તો ભગવાનની ભક્તિમાં જે સેવા મળે એ આરામ જ છે.’

પધરામણીએ જાય તો પૈસાની સેવા મળે. એક વખત મુંબઈમાં યોગીજી મહારાજને એક ભગતે કહ્યું, ‘મારે ઘરે પધરામણીએ આવો.’ યોગીજી મહારાજ તો ચાર દાદરા ચઢીને પધરામણીએ ગયા. ચાર દાદરા ચઢ્યાને એ પાર્ટમેન્ટનો દરવાજો ખૂલ્યો તો એ ભાઈતો ઘરમાં હતા નહીં.

સ્વામી જોડે કોઈ હરિભક્ત હતા એમણે તપાસ કરી તો કહે, ‘અહીં ઘરમાં તો એક બહેન અને બે દીકરીઓ જ છે, ભાઈ તો છે નહીં.’ એટલે યોગીબાપા ને સંતો ચાર દાદરા ઊતરી પડ્યા. બોલાવ્યા છતાં હાજર ના રહ્યા અને તોય ગુરુને ફરી બોલાવ્યા તો ફરી પધરામણીએ ગયા ! પોતાના ઈષ્ટદેવ, પોતાના ગુરુ શાસ્ત્રીજી મહારાજે જે કાર્ય ઉપાડ્યું છે એ કાર્ય કર્યા કરવું એ યોગીબાપાને મન આરામ હતો ! એટલે એ પરિસ્થિત સામું જોઈએ તો ખ્યાલ આવે કે અત્યારે તો કેટલી બધી લકઝરી છે. ગાડી છે, મકાનોમાં લિક્કટ છે, વિશેષ ભક્તોને મહિમા છે-આમ જોવા જઈએ તો કંઈ તકલીફ નથી. યોગીબાપાએ આપણને જે કાર્ય સોંપ્યું છે, એ કાર્યમાં આપણે સમર્પિત થયા છીએ. એ કાર્ય વહેતું રહે, અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાનો ગોકીરો થાય; એ આપણી પ્રભુ તરફની ને શાસ્ત્રીજી મહારાજ, યોગીજી મહારાજ તરફની ગુરુભક્તિ છે.

અત્યારે આપણને સાયન્સ અને ટેકનોલોજીએ કેટલી બધી સુખ-સુવિધાઓ આપી છે ! વરસો પહેલાં આફ્રિકા ગયેલા આપણા બાપદાદાઓને તો કલ્પના પણ નહીં હોય કે અમારી બીજી-ત્રીજી પેઢી આવી સુખ-સુવિધાઓ ભોગવશે. આપણી સુખ-સુવિધાઓ ઊભી થઈ છે સાયન્ટિસ્ટોને લીધે. તમે જુઓ તો સાયન્સ અને ટેકનોલોજીનો પાયો ખરેખર તો મેથેમેટિક્સ અને ફિઝિક્સ ઉપર સ્થપાયો છે. પણ, આ મેથેમેટિક્સ, ફિઝિક્સ, સાયન્સનો પાયો ઝીરો-શૂન્ય પર આધારિત છે ! છતાં માણસો ઝીરોને તો શોધ ગણતાં જ નથી. ભારતના ઋષિ-મુનિઓએ શોધ કરીને સમાજને ઝીરો આપ્યો અને એ ઝીરો ઉપર જ બધું ઊભું થયું. પણ એ ઋષિ-મુનિઓનું નામ કોઈને ખબર જ નથી.

અત્યારે કોઈ સામાન્ય શોધ કરે એને વિવિધ પ્રાઈઝ મળે છે, પણ કોઈ વિરલાને ખબર નથી કે સાયન્સ અને ટેકનોલોજી જે ના પર ઊભાં થયાં એ ઝીરોની જેમણે શોધ કરી એમને મોટામાં મોટું પ્રાઈઝ આપવા જેવું છે.

આમ તમે જુઓ તો સુખી થવા માટે લોકો કેટલાં બધાં ફાંફાં મારે છે. આપણાં બધાંના બાપદાદાઓ સુખી થવા જ્યારે આફ્રિકા ગયા ત્યારે ત્યાં શું કોઈએ હારતોરા લઈને આવકાર આપ્યો હતો ? ત્યાંનાં લોકોની ભાષા નહોતી આવડતી, એ લોકોના ખોરાકની ખબર નહોતી-એવા પ્રદેશોમાં જઈને તેઓ રહ્યા, એવી પ્રજા સાથે રહ્યા. પતરાંનાં છાપરાંમાં રહ્યા, ટાઢ-તડકો-વરસાદ-પ્રાણીઓ-માણસો બધું અજાણ્યું હતું. કશું સેંટ થાય એવું નહોતું, છતાં પણ સુખી થવા માટે ત્યાં જ રહ્યા. એમના પુણ્યને પ્રતાપે, એમના દાખડાથી એમની ત્રીજી-ચોથી પેઢીનાં આપણે સુખી છીએ. પણ આંખ બંધ કરીને વિચારો કે, આપણે શું સંપૂર્ણપણે સુખી છીએ ?

અત્યારે સમૃદ્ધિવાન દેશો લડે છે. આમ જોવા જઈએ તો અમેરિકાને શું દુઃખ છે ? ઈરાનવાળાને શું દુઃખ છે ? ચિક્કાર પેટ્રોલ, ચિક્કાર પૈસો છે, પણ તેઓ બાખડે છે એમાં બીજાનો ખુડદો બોલી જાય છે. એમણે આખી દુનિયાને તકલીફમાં મૂકી દીધી છે. એમને કહીએ કે, શેની તકલીફ છે ? આટલા સાયન્સ અને ટેકનોલોજીના જમાનામાં લડો છો શું કામ ? આજે છે એને ભોગવોને ! પણ કોઈ કોઈનું માનતું નથી. કારણ ? ઈગો-અહંકાર, દેહભાવ ! નાના માણસનો નાનો અહંકાર હોય, પણ તે જેમ મોટો થાય તેમ અહંકાર વધતો જાય એટલે માણસ વધારે દુઃખી થાય. ‘મેં કર્યું’, ‘હું કરું છું’, ‘મારાથી થાય છે’, ‘મારી હાજરીથી થાય છે’-આ બધું ઈગો જ છે. કામ થયું છે તે તમારા વગર નથી થયું, પણ ‘મેં કર્યું’, ‘મારાથી થયું’, ‘હું ના હોત તો કંઈ ના થાત’-એવું જે થાય છે એ ઈગો છે. ભગવાનને ભૂલીને જે બોલો છો એ ઈગો છે. એ અહંકારને કારણે જ માણસો-દેશો ઝઘડે છે, દુઃખી થાય છે. હવે એ ઈગોને ઓગાળવો કેવી રીતે ? ઈગોલેસ-અહંશૂન્ય થવું કેવી રીતે ?

આપણા બધા ઋષિઓને જુઓ, તેઓએ હજારો વર્ષ તપ કર્યું છે. આપણાં કરતાં લાખો ગણા મોટા તપસ્વી પુરુષો હતા, તેઓ બોલે એ થાય એટલું એમનું સામર્થ્ય હતું; છતાં પણ અહંશૂન્યતા પ્રાપ્ત ના થઈ શકી. એમનું ધાર્યું ના થાય, એમનો સહેજ અહંકાર ઘવાય એટલ તરત શ્રાપ આપી દે. અંબરીષ રાજા નિર્દોષ હતા, પણ દુર્વાસા ઋષિ અણસમજણમાં ગુસ્સે થઈ ગયા ને ક્રોધ વધી ગયો તેથી ખબર જ ના પડી ને શ્રાપ આપી દીધો. એટલે આ જાણીને વિષ્ણુ ભગવાનનું સુદર્શન ચક્ર ભક્તની મદદે આવી દુર્વાસાની પાછળ પડ્યું. એટલે દુર્વાસા ભાગ્યા. શિવજી પાસે ગયા, બ્રહ્મા પાસે ગયા, પણ તેઓએ ના પાડી દીધી ને કહ્યું, ‘વિષ્ણુ ભગવાને છોડેલું સુદર્શન ચક્ર તેઓ જ પાછું બોલાવી શકે, બીજા ના બોલાવી શકે.’ એટલે તેઓ વિષ્ણુ ભગવાન પાસે ગયા. વિષ્ણુ ભગવાન કહે, ‘જુઓ, તમે તપસ્વી છો, પણ સુદર્શન ચક્ર મારા હાથમાંથી છૂટ્યા પછી કામ કરીને જ પાછું આવે, એમ ને એમ પાછું આવે નહીં, એટલે મારાથી પાછું બોલાવાશે નહીં. છતાં, એક ઉપાય છે : અંબરીષ રાજા-જેમને તમે શ્રાપ આપ્યો છે એ અંબરીષ રાજા જો એમ કહે કે, ‘હે સુદર્શન ચક્ર ! તું પાછું જા.’ તો જ સુદર્શન ચક્ર પાછું જશે, બાકી તમારો વધ નક્કી જ છે.’

એટલે દુર્વાસા ઋષિ પાછા અંબરીષ રાજા પાસે ગયા અને કહ્યું, ‘માફ કરો, આ સુદર્શન ચક્રથી મને બચાવો.’ ત્યારે અંબરીષ રાજાએ અહંશૂન્યતાનું દર્શન કરાવ્યું. અંબરીષ રાજા બોલ્યા કે, ‘હે પ્રભુ ! દુર્વાસા ઋષિ જ્યારે પહેલી વખત મારા આંગણે આવ્યા, ત્યારે તેઓને આવકારવાનો મને જેવો દિવ્યભાવ હતો અને પછી તેઓએ ગુસ્સે થઈને મને શ્રાપ આપ્યો ત્યારે પણ જે દિવ્યભાવ હતો અને અત્યારે જ્યારે તેઓ મારી પાસે માફી માગે છે ત્યારે પણ જે દિવ્યભાવ છે; તો તેઓ જ્યારે આવ્યા ત્યારે જેવો ભાવ હતો એવો ને એવો ભાવ આ ત્રણેય વખત રહ્યો હોય તો સુદર્શન ચક્ર પાછું જાય.’ અને સુદર્શન ચક્ર પાછું વળી ગયું ! આ અહંશૂન્યતા ! આવી અહંશૂન્યતા જ્યારે આવે ત્યારે જ માણસ સુખિયો થાય.

આમની સ્વામિનિવાસી !

અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાનો ગોઝીરો થાય;
એ આપણી પ્રભુ તરફની ને
શાસ્ત્રીજી મહારાજ, યોગીજી મહારાજ તરફની
ગુરુભક્તિ છે.

અક્ષરરૂપ થઈ પરબ્રહ્મની ઉપાસના કરવી.

અક્ષરરૂપ થવું એટલે

અહંશૂન્યતા પ્રાપ્ત કરવી અને

ભગવાનની પરમ ભક્તિનો આનંદ માણવો.

તો, એવી અહંશૂન્યતા લાવવી ક્યાંથી ? આપણાંથી અંબરીષ રાજા જેવું તપ તો થાય એવું નથી. અંબરીષ રાજા જેવી ભજન-ભક્તિ થાય એવી નથી. અંબરીષ રાજા જેવું પ્રભુને અર્થે જીવન સમર્પિત થાય એવું નથી. છતાં ઉકેલ એવો હોવો જોઈએ, શોધ એવી હોવી જોઈએ કે, સામાન્યમાં સામાન્ય માણસ પણ એને એપ્લાય કરી શકે. અને એવી અહંશૂન્યતા લાવવા માટેની વાત ગુરુદેવ શાસ્ત્રીજી મહારાજ-યોગીજી મહારાજે કરી. એ વાત એટલે અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાની વાત ! અક્ષરરૂપ થઈ પરબ્રહ્મની ઉપાસના કરવી. અક્ષરરૂપ થવું એટલે અહંશૂન્યતા પ્રાપ્ત કરવી અને ભગવાનની પરમ ભક્તિનો આનંદ માણવો. એવા અહંશૂન્ય થવા માટે જેઓ અહંશૂન્ય થયેલા છે એમની સાથે આત્મબુદ્ધિ ને પ્રીતિથી તમે જોડાવ અને તેઓની આજ્ઞામાં રહો તો તમે અહંશૂન્ય થઈ જાવ, પછી તમે ગમે એવા હોવ કોઈ પ્રોબ્લેમ નથી.

ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ વાત કરી કે, મુંબઈથી મોમ્બાસા-આફ્રિકા સ્ટીમરમાં બધાં જતાં હોય, એ સ્ટીમરમાં એક લંગોટીવાળો બાવો બેસે કે જેણે ફક્ત લંગોટી જ પહેરેલી હોય, એની પાસે બીજું કંઈ ના હોય. અને એના પછી એક ગૃહસ્થ-એ ગાય, ભેંસ, સ્ત્રી, છોકરાં ને બધો સામાન લઈને સ્ટીમરમાં બેસે. આ બંને જણા એક સાથે જ મોમ્બાસા ઊતરે. કારણ, અગત્યની સ્ટીમર છે. સ્ટીમરમાં બેઠા એટલે પહોંચ્યા. એમ, અગત્યના સાધુ છે. એવા સાધુમાં તમે જોડાવ તો તમે અહંશૂન્ય થાવ.

એવા સાધુ કોણ ? તો એમાં મોટામાં મોટી બાબત એ છે કે જેઓ અહંશૂન્ય હોય. ગુણાતીતભાવ એ અહંશૂન્યતાનો ભાવ છે. ગુણથી અતીત-સત્વ, રજ ને તમ એ ત્રણ ગુણથી પર, જાગ્રત, સ્વપ્ન ને સુષુપ્ત એ ત્રણ અવસ્થાથી પર, સ્થૂળ, સૂક્ષ્મ ને કારણ એ ત્રણ દેહથી પર જે વર્તતા હોય એ ગુણાતીત ! તેઓ આપણા જેવા માણસ જ હોય, આપણા જેવી જ પ્રવૃત્તિ કરતા હોય, આપણા જેવું જ ખાતા-પીતા હોય, જોતા-બોલતા હોય; પણ ફરક એટલો હોય કે, એમની દરેક

ક્રિયાની પાછળ એમનું અનુસંધાન પોતાના ઈષ્ટદેવ અને પોતાના ગુરુ રાજી થાય એ હોય. એમનું દરેક બોલવું-ચાલવું ગુરુની-ભગવાનની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરવા માટે હોય. એમની દરેક પ્રવૃત્તિ ગુરુની આજ્ઞાથી ભગવાનને રાજી કરવા માટે હોય. એમનાં દરેક વિચાર, વાણી ને વર્તન ગુરુની આજ્ઞા પાળવામાં જ હોય. આવા જે સાધુ ભગવાનમાં રહે છે એમની સાથે જે જોડાય એને તેઓ ભગવાનમાં જોડી અહંશૂન્ય બનાવે છે. અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના આ પ્રવર્તાવે છે કે, ભગવાન થઈ ગયા છે, થવાના છે એવું નહીં, પણ ભગવાન છે છે ને છે ! અક્ષરપુરુષોત્તમનો સિદ્ધાંત એ પ્રગટની ઉપાસના છે !

શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન, શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન, શ્રી રામ ભગવાન ઘણાં વર્ષ પહેલાં પ્રગટ થયા, પણ તેઓ ગયા નથી. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી કહે, કેટલા બધા બ્રાહ્મણો મરી ગયા, તો પૃથ્વી પરથી બ્રાહ્મણો જતા રહ્યા ? બ્રાહ્મણનો વંશ પૂરો થઈ ગયો ? કેટલા બધા પટેલો મરી ગયા, તો પૃથ્વી પરથી પટેલો સમાપ્ત થઈ ગયા ? એમનો વંશ પૂરો થઈ ગયો ? કેટલા બધા લોહાણા મરી ગયા, તો એમનો વંશ પૂરો થઈ ગયો ? આટલા બધા બ્રાહ્મણ, પટેલ, લોહાણા મરી ગયા તો પણ એમનો વંશ હજી ચાલુ છે તો ભગવાનનો વંશ ચાલુ ના હોય ? ભગવાન શ્રી રામ, ભગવાન શ્રી કૃષ્ણ, શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન ગયા પછી એમનો વંશ જ નહીં ?

શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને વરદાન આપ્યું છે, 'હે અર્જુન જ્યારે જીવને માનવનો દેહ મળે છે ત્યારે અમે પૃથ્વી ઉપર માનવરૂપે પ્રગટ હોઈશું, હોઈશું ને હોઈશું.' શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાને પણ કહ્યું, 'અમે આ પૃથ્વી પર આવ્યા છીએ તો એવા ગુણાતીત સાધુ થકી અખંડ રહીશું.' અને એવા ગુણાતીત સાધુ-ગુણાતીતાનંદ સ્વામીનું એમણે દર્શન કરાવ્યું. મોટી મોટી સોસાયટીઓ બને તો ત્યાં પહેલાં મોંડેલ લાઉસ હોય. આપણને નકશા બતાવે તો ખબર ના પડે, પણ મોંડેલ લાઉસ બનેલું હોય તે જોઈએ ત્યારે ખબર પડે અને જોઈને ગમી જાય પછી

આપણે પસંદ કરીએ કે આ મકાન લેવું છે. એમ, ગુણાતીતભાવનું મોડેલ એવા ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને સ્વામિનારાયણ ભગવાન સાથે લઈને આવ્યા ને કહ્યું કે, 'આવા સાધુ થકી હું પ્રગટ રહીશ.' ભગવે ભગવે ગુણાતીત અવસ્થા નથી-યાદ રાખો. જેઓ કેવળ ભગવાનમાં જ રહે છે અને જે કોઈ સંબંધમાં આવે એને પોતાનામાં નહીં, પણ ભગવાનમાં જોડે છે અને ભગવાન કેમ રાજી થાય, ભગવાન આપણા જીવનમાં કેવી રીતે કામ કરે એની સમજણ શુદ્ધ કરતા જાય છે એવા જે સાધુ, એમની દરેક પ્રવૃત્તિનું અનુસંધાન પોતાના ઈષ્ટદેવને રાજી કરવાનું હોય, ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે જીવન જીવવાનું હોય. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી એવા ગુણાતીતભાવને પામેલા સાધુ હતા.

જેમ 'શ્રી રાધાકૃષ્ણ'-શ્રી રાધાજી અને ભગવાન શ્રી કૃષ્ણ. 'શ્રી સીતારામ'-શ્રી સીતાજી અને ભગવાન શ્રી રામ. 'શ્રી શિવપાર્વતી'-ભગવાન શ્રી શિવ અને શ્રી પાર્વતીજી; એમ, 'સ્વામિનારાયણ'-સ્વામી એટલે ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અને નારાયણ એટલે સહજાનંદ સ્વામી. 'અક્ષરપુરુષોત્તમ'-અક્ષર એટલે ગુણાતીતાનંદ સ્વામી અને પુરુષોત્તમ એટલે સહજાનંદ સ્વામી. એ અક્ષરપુરુષોત્તમની ઉપાસના પ્રવર્તાવવાનું કામ શાસ્ત્રીજી મહારાજે કર્યું. જેમ આપણા ઋષિ-મુનિઓએ ઝીરો શોધ્યા પછી સાયન્સ અને ટેકનોલોજીએ આટલું બધું આપ્યું, એમ અક્ષરપુરુષોત્તમની ઉપાસનાનું પ્રવર્તન શાસ્ત્રીજી મહારાજે શરૂ કર્યું તે પછી આ સો-સવાસો વર્ષમાં તમે જુઓ તો આખા સમાજના ભક્તોની કાયાપલટ થઈ ગઈ!

અહીં રસોડામાં બહેનો સેવા કરે છે, ૪૦-૫૦ સ્વયંસેવક યુવાનો સવારથી સાંજ ભેગા રહીને સેવા-ભક્તિનો આનંદ કરે છે. પ્રગટ સત્પુરુષ અશ્વિનભાઈ, શાંતિભાઈ, હિંમત સ્વામીજી, પંકજ ને સંતોને આગળ રાખીને તેઓની આજ્ઞાથી ભગવાનને રાજી કરવા સૌ મંડ્યાં છે. પોતાનું નામ બોલાય કે ના બોલાય, પણ 'મારી ભક્તિથી પ્રભુ રાજી થાય છે' એ

ભાવથી સૌ સેવા કરે છે તો માન નીકળી ગયું. આ બહુ મોટું પરિવર્તન થયું છે, યાદ રાખો ! સત્પુરુષની આજ્ઞાથી ભગવાનને રાજી કરવા જ્યારે પ્રવૃત્તિ થાય છે ત્યારે હઠ, માન, ઈર્ષ્યાના ભાવોથી ઉપર ઊઠી કામ-ક્રોધાદિક દોષ રહિત એમને એમ થઈ જવાશે, એના માટે સ્પેશ્યલ સાધના નહીં કરવી પડે.

સાત્ત્વિકભાવમાં આનંદ છે, શાંતિ છે; પણ, સાત્ત્વિકભાવમાં જ્યારે કંઈ આધું પાછું થાય ત્યારે શાંતિ ખોરવાઈ જાય અને આનંદ પણ જતો રહે. જેમ ડહોળું પાણી ભરીને મૂક્યું હોય તો ઉપરથી ખ્યોર લાગે પણ કચરો નીચે બેઠો હોય. પાણીને હલાવો એટલે કચરો ઉપર આવે. એમ, સાત્ત્વિકભાવમાં બધું નીચે ઠરી ગયું હોય અને ઉપર સારું સારું દેખાતું હોય, પણ જ્યારે પ્રસંગ બને ત્યારે ખબર પડે. મંદિરોમાં બધાં ભેગાં થાય છે એ મોટે ભાગે સાત્ત્વિકભાવવાળાં જ ભેગાં થાય છે. સારું જીવવું જોઈએ, સારું બોલવું જોઈએ, સારું કરવું જોઈએ, ડિસિપ્લિનમાં રહેવું જોઈએ, એટિકેટમાં રહેવું જોઈએ, બહાર સારું દેખાય તેવું કરવું જોઈએ-એ બધો સાત્ત્વિકભાવ છે. એમાં સહેજ પ્રોબ્લેમ થાય તો ખરાબ દેખાશે, ડખો થશે એમ માનીને બધા ગુસ્સે થઈ જાય. અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનામાં સાત્ત્વિકભાવ ઉપરથી નિર્ગુણભાવ, નિર્ગુણભાવ ઉપરથી નિષ્કામભાવ-કામના રહિત થવાની વાત છે. આ જે બધાં ભક્તિ કરે છે, એની પાછળ એક જ કામના, એક જ ઈચ્છા છે કે, ગુરુઆજ્ઞાથી ભક્તિ કરવાથી મારા ઈષ્ટદેવ રાજી થાય, મારા શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાન રાજી થાય. એટલે ગુરુની આજ્ઞાનું અનુસંધાન રાખીને ભગવાનને રાજી કરવા માટે જે ભક્તિ કરે છે એ ભક્તિ નિષ્કામભાવમાં લઈ જશે. પછી ઝઘડા મટી જશે. એટલે એકદમ એંબ્સોલ્યુટ સુખ, શાંતિ ને આનંદ ભોગવવા માટેના માર્ગે આપણે ચાલ્યાં છીએ. શાસ્ત્રીજી મહારાજે આ ઉપાસના પ્રવર્તાવી એને ૧૦૦ વર્ષ ઉપર થશે. એમાં તમે બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા, આપણી બધી સંસ્થાઓ લો-તેમાં તમને જુદું જ લાગે. કેવી રીતે જુદું લાગે ? તો ભક્તોનાં મુખારવિંદ ઉપર ઉજાસ હોય. ભગવાનને રાજી કરવાના ભાવથી જે ભક્તિ કરે, જીવન જીવે તો હઠ, માન, ઈર્ષ્યાના ભાવ

આનંદી સ્વામિનારાયણ !

સાધુ ભગવાનમાં રહે છે.
એમની સાથે જે જોડાય એને
તેઓ ભગવાનમાં જોડી
અહંશૂન્ય બનાવે છે.

નમસ્કો સ્વામિનારાયણ !

ભગવાન થઈ ગયા છે,
થવાના છે એવું નહીં,
પણ ભગવાન છે છે ને છે !
અક્ષરપુરુષોત્તમનો સિદ્ધાંત
એ પ્રગટની ઉપાસના છે !

નીકળી જાય-અંદરથી ખ્યોર થાય તો એના મુખારવિંદ ઉપર આવાં દર્શન થાય, થાય ને થાય જ. એટલે આપણા અક્ષરમુક્તો જ્યાં જાય ત્યાં જુદા તરી આવે. બધા જગતના જીવોમાં અક્ષરમુક્તો જુદા જ દેખાય. શાથી ? તો આ અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના સમજ્યા એટલે. ભગવાન કર્તા-હર્તા છે, જે કંઈ થયું છે, થઈ રહ્યું છે અને થવાનું છે એના પ્રેરક-પ્રવર્તક મારા ભગવાન, મારા ઈશ્ટદેવ છે. તેઓ સાકાર છે અને ગુણાતીત સાધુ દ્વારા પ્રગટ છે. એવા સાધુની આજ્ઞા પાળીને નિર્દોષભાવે એટલે કે બધાય ભક્તો પ્રભુના છે-તેઓ નિર્દોષ છે, એ ભાવે એમનાં ગુણગાન ગાવ, એ ભાવે એમની સેવા કરો તો ભગવાનની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત થતાં કામ-ક્રોધાદિક દોષરહિત થઈ જશો અને બીજું કંઈ સાધન નહીં કરવું પડે. આવો કેટલો સરળ માર્ગ, શાસ્ત્રીજી મહારાજ-યોગીજી મહારાજે ઉપાસના દ્વારા આપણા માટે સ્થાપિત કર્યો છે ! અને એમાં પ્રવૃત્તિ આપી કે, જે પણ પ્રવૃત્તિ કરો એ ભગવાનને રાજી કરવા માટે કરો તો એ તમારો નિષ્કામ કર્મયોગ હશે. પછી ગમે તે કાર્ય કરો-એને તમે ગમે તે ટાઈટલ આપો, પણ એની પાછળનો હેતુ સત્પુરુષની આજ્ઞાથી ભગવાનની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરવાનો હશે.

શાસ્ત્રીજી મહારાજના વખતમાં સારંગપુર મંદિરના પાયા ખોદાતા હતા, ત્યારે બી.એ.પી.એસ.માં અત્યારે છે એટલો મેન પાવર નહોતો. એટલા બધા સાધુ પણ નહોતા. એટલે સંતો શ્રી ઠાકોરજીની સેવા કરે, રસોડાની સેવા કરે, બધાને જમાડે, સાફસૂફીની સેવા કરે. અને તોય માણસો-મજૂરોને પૈસા ના આપવા પડે એટલે સંતોને પણ શાસ્ત્રીજી મહારાજે કહ્યું, 'તમેય પાયા ખોદવા જાવ અને સેવા કરો.' શાસ્ત્રીજી મહારાજ તો બધે વિચરણમાં હોય. એક દિવસ વિચરણ કરીને સવારના સમયમાં સારંગપુર આવ્યા ને સીધા જ્યાં પાયા ખોદવાનું કામ ચાલતું હતું ત્યાં ગયા. ત્યાં બધા સંતોને જોયા પણ બે સંતોને ના જોયા એટલે એમણે પૂછ્યું કે, 'આ બે સંતો ક્યાં ગયા ?' કોઈએ કહ્યું કે, 'બાપા તેઓ તો મંદિરમાં ધ્યાન કરે છે. એ લોકો એવું કહે છે કે, આપણે તો

સાધુ થયા, દીક્ષા લીધી, ભગવાનનાં ભજન-ભક્તિ કરવાનાં, આ બધાંમાં આપણે ક્યાં પડ્યા ? આ બધાં કામો કરવા આપણે ક્યાં સાધુ થયા છીએ ? આપણે તો ભગવાનની ભક્તિ કરવા સાધુ થયા છીએ. એટલે તેઓ તો ધ્યાન કરે છે.' એટલે શાસ્ત્રીજી મહારાજ તરત મંદિરમાં ગયા. એ બેઉ મંદિરમાં બેઠા હતા. શાસ્ત્રીજી મહારાજે પૂછ્યું, 'અત્યારે કોનું ધ્યાન કરો છો ? અત્યારે પાયા ખોદો એ જ તમારું ધ્યાન છે તે સમજો.' જે સમયે શ્રી રામચંદ્ર ભગવાને રાવણની સામે યુદ્ધ કર્યું ત્યારે વાનરોએ યુદ્ધભૂમિ પર ધ્યાન કર્યું હતું ? ના ! એય મારામારી, દે ધનાધન કરવા માંડ્યું તો વૈકુંઠના અધિકારી થઈ ગયાં. અર્જુનને તો યુદ્ધ જ નહોતું કરવું, ધ્યાન જ કરવું હતું તોય શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને 'ગીતા'નો બોધ આપીને અર્જુનના હાથમાં ધનુષ્ય-બાણ આપ્યાં અને કહ્યું, 'માર બધા અસુરોને.' એટલે ભગવાન રાજી થાય એવી પ્રવૃત્તિમાં સત્પુરુષ જ્યારે જોડે ત્યારે તેમાં જોડાઈએ એ આપણી સાધના છે, યાદરાખો !

પેલી મનમુખી સાધના થઈ. 'મનમુખી તે મહા દુષ્ટિયાં, ગુરુમુખી તે સૌ સુષ્ટિયાં.' શું સુષ્ટિયાં ? તો હઠ, માન, ઈર્ષ્યાના ભાવો ટળી જાય, કામ-ક્રોધાદિક દોષો ઓગળી જાય. જે વખતે જે પ્રવૃત્તિ શરૂ થાય એમાં તન, મન, ધન ને આત્માથી પરોવાઈ જઈએ, એમાં હોમાઈએ તો ભગવાન રાજી થાય. ભગવાન રાજી થાય તો સુષ્ટિયાં સુષ્ટિયાં સુષ્ટિયાં કરીદેશે. કોઈવાતે ભગવાન તમને દુઃખી નહીં થવા દે. આરહસ્ય શાસ્ત્રીજી મહારાજ-યોગીજી મહારાજે અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના દ્વારા આપ્યું છે. એના માટે પ્રવૃત્તિ શું થાય છે તે અગત્યનું નથી, પણ કોની પ્રસન્નતા માટે થાય છે ? કોના વચને થાય છે ? એ અગત્યની વસ્તુ છે. તો આપણે એવા સંતોની આજ્ઞાથી ક્રિમેટોરિયમ, મંદિરો, સંતોનો આવાસ કે સમૈયા-ઉત્સવની ઉજવણી કરીએ, એમાં તન, મન, ધન ને આત્માથી જેટલાં સમર્પિત થઈશું, એટલાં આપણે ભગવાનની પ્રસન્નતાનાં પાત્ર બની સુષ્ટિયાં થઈશું.

કોમ્પ્યુટર માટે ઘણાં કહેતાં હોય છે કે, જાગ્રત રહેજો, વાઈરસ આવ્યો છે. તમારા બેન્ક એકાઉન્ટ ખાલી કરી નાખશે, તમારો ડેટા ડિલીટ કરી નાખશે. એ કોનાં એકાઉન્ટ ખાલી કરી નાખે ? તો જેનાં વીક પોઈન્ટ હોય એનાં, પણ જે જાગ્રત હોય એમાં વાઈરસ જાય નહીં. એમ, આપણા આ બધા યુવાનોને જગતનો કોઈ વાઈરસ પેસી નહીં શકે તમે જોજો. બીજામાં વાઈરસ પેઠા હશે એય કાઢી નાખશે, એવી તાકાતવાળા થશે. ભગવાનના મંદિરમાં, પ્રભુના સાંનિધ્યમાં દીકરા-દીકરીઓ સંતોની હાજરીમાં ભક્તિ કરે છે, તો ભગવાન રાજી થશે તો એમને પ્રોટેક્શન આ આપશે. અને એમનાં થકી મોટાં મોટાં કામ ભગવાન કરાવશે. એટલે આવા યુવાનોને આપણે પ્રોત્સાહિત કરવા, સાથ આપવો. આ બધી પ્રવૃત્તિઓ ચાલે છે એમાં આપણા પક્ષે થાય એટલી મદદ કરવી.

યોગીજી મહારાજ એવું કહેતા કે, આપણે આપણા માટે ક્યાં માંગીએ છીએ ? આપણે આપણા ખિસ્સામાં ક્યાં મૂકવા છે ? આપણે ભગવાનના કાર્ય માટે વાપરવા છે, તો એ માટે માંગીશું તો આપણું માન નીકળી જશે. કોઈ ના કહે કે અપમાન કરે તો એમના વિશે ભાવફેર નહીં કરવાનો. અમારે ત્યાં ઘણા બધા પ્રોજેક્ટ્સ ચાલે છે. અમે સંતો શરૂઆતથી, ખિસ્સે ખાલી નીકળેલા ને મોટા મોટા પ્રોજેક્ટ્સ ચાલે અને એકાઉન્ટમાં પૈસા જ ના હોય. પણ બધા સંતોએ નક્કી કર્યું કે, આ મંદિરમાં જે કોઈ આવે છે એમને ભગવાન મોકલે છે. ભગવાને મોકલ્યા છે એટલે આપણે તો ફક્ત પ્રભુના ભાવથી સેવા કરવાની, આવકાર આપવાનો, ચાંદલો કરી સ્વાગત કરવાનું. એમને ભગવાને પૈસા આપ્યા છે, તો ભગવાન તેઓને પ્રેરણા કરશે તો દાન આપશે. પણ દાન મેળવવા તેઓને ગમે તેટલું માન આપીશું પણ ભગવાન જો ના પાડશે તો તમને એક પૈસોય નહીં આપે. અને એટલે એમનામાં રહેલા ભગવાનને રાજી કરવાના ભાવથી એમનું સ્વાગત કરવું, કોઈ અપેક્ષાથી નહીં. હા, આપણને દાન આપે તો સારું, પણ ના આપે તો પ્રભુની ઈચ્છા ! એમની સેવા લેવાની પ્રભુની ઈચ્છા નહીં હોય, નો પ્રોબ્લેમ ! ભગવાનની ઈચ્છા

હશે એ થશે. આવો ભાવ રાખીને જો વર્તન કરીશું, તેઓમાં એકસરખો ભાવ રહેશે તો ભગવાન પ્રવેશ કરીને સામેથી અપાવશે.

અહીં આવે તો આપણી ફરજ છે એમની ભાવથી સેવા કરવાની, એમને આવકારવાની. એમને ભગવાને પૈસા આપેલા છે, ભગવાન એમને પ્રેરણા કરશે તો આપણને આપશે. અને અત્યાર સુધી બધાંએ એવું કર્યું જ છે. નિર્દોષભાવ રાખીને-એમના વિશે ભાવફેર ના કરો, એ આપણું આધ્યાત્મિક ઉત્થાન ! એ માન-ટળે ભાવે ભક્તિ થઈ, તો આપણું માન જાય, આપણો દોષ જાય. કામ તો થવાનું છે, પણ સાથે સાથે, આપણી સાથે જે જે ઈન્વોલ્વ થશે, જે જે સમર્પિત થશે, જે જે સેવા કરશે, જે જે ગુણગાન ને મહિમા ગાશે અને આ કાર્યને પ્રોત્સાહિત કરશે એ સૌ ઉપર ભગવાન રાજી થતાં સૌનું આંતરિક શુદ્ધિકરણ થશે, યાદ રાખો ! જંગલમાં નહીં જવું પડે, તપશ્ચર્યા નહીં કરવી પડે. આ જ ભગવાનની પ્રસન્નતા !

જ્યારે ભગવાન પ્રગટ હોય, ભગવાનનું કાર્ય ચાલતું હોય એમાં તમે જેટલા સમર્પિત થાવ એટલા ભગવાન રાજી થાય. તને-દેહે કરીને, મને-નિર્દોષભાવે કરીને, ધને-સંપત્તિ દ્વારા, સર્વ રીતે ભગવાન સુખિયાં કરશે-એ એમનું બિરુદ છે. ભગવાન એટલે કહે છે, તન, મન, ધન અને આત્માથી સુખી કરીશ. લ્યો ! પછી કંઈ બાકી રહે આપણું ? એટલે આપણે ઉત્સાહિત થઈને ભળી જઈએ. અત્યારે આપણે સુવિનિયર બહાર પાડવું છે, એની એડવર્ટાઈઝમેન્ટ માટે આપણાં ઓળખીતાંને કહેવું. એમની પાસેથી પરાણે નથી લેવું, પણ એમને કહેવું કે, ‘આપણા સનાતન હિન્દુ ધર્મના શીખ, જૈન-સર્વ ધર્મના માનવોના અંતિમ સંસ્કાર માટે ઝું ક્રિમેટોરિયમ દ્વારા ખૂબ જ જરૂરિયાતનું આ કાર્ય છે. એ જરૂરિયાત માટે આપ સૌના સાથ-સહકારથી અનુપમ મિશન બીડું ઝડપ્યું છે તો એમાં ફૂલ નહીં તો ફૂલની પાંખડી તમારો થોડો ફાળો થાય તો સારું’-એવી આપણી વાતો કરશો. યોગીબાપા કહે, આપણે વાતો કરીએ તો પેલો સમજે કે ના સમજે પણ તમને તો મહિમા વધી જશે. આ પ્રવૃત્તિ

આમની સ્વામિનારાયણ !

સત્પુરુષની આજ્ઞાથી

ભગવાનને રાજી કરવા જ્યારે પ્રવૃત્તિ થાય છે ત્યારે

હઠ, માન, ઈર્ષ્યાના ભાવોથી ઉપર ઊઠી

કામ-હોદાદિક

દોષ રહિત એમ ને એમ થઈ જવાશે.

જ્યારે ભગવાન પ્રગટ હોય,
ભગવાનનું કાર્ય ચાલતું હોય એમાં
તમે જેટલા સમર્પિત થાવ
એટલા ભગવાન રાજી થાય.

દ્વારા બે-પાંચ જણને ભક્તિની વાતો કરીશું તો આપણું ઉત્થાન થશે, યાદ રાખો ! એ આપણા માટે ફાયદો છે. અને એડવર્ટાઈઝમેન્ટ આપશે તો સંસ્થાને પણ ફાયદો છે, બેઉ જણને ફાયદો થવાનો છે.

તો આપણે આજસ-પ્રમાદનો ત્યાગ કરીને જુલાઈ સુધીમાં આ કાર્યક્રમમાં જેટલાં છીએ તેટલાં મંડી પડીએ તે અગત્યનું છે. ટીપે ટીપે સરોવર ભરાય. એક સાથે સામૂહિક મંડી પડીએ. આપણે હિંમત સ્વામીજી, કિરણ, પંકજ, ભૂપેન્દ્ર ને સંતોનાં સાંનિધ્યમાં સતીશભાઈ, વિનુભાઈ ને ટ્રસ્ટ કમિટીના હાથ મજબૂત કરીને ભક્તિ કરવી છે. તો એનાથી ભગવાન એટલા બધા રાજી થશે કે, આપણને પણ થશે કે, ખરેખર ભગવાન રાજી છે, રાજી છે, રાજી છે !

આજે ૧૯ તારીખ છે, અક્ષરતૃતીયા-અખાત્રીજ છે. વૈશાખ સુદી ત્રીજ-એસ્ટ દિવસ કહેવાય. એક ધનતેરશ, બીજો વસંતપંચમી અને ત્રીજો અખાત્રીજ-આ ત્રણ દિવસે તમે જે કંઈ મુહૂર્ત કરો, જે પણ કાર્ય કરો એ માટે આખો દિવસ શુભ કહેવાય. બાકી બીજા દિવસોમાં શુભ-અશુભ ચોઘડિયાં જોઈને માણસો વ્યવહાર કરતા હોય. એટલે આજના શ્રેષ્ઠ દિવસે આપણે નક્કી કરીએ, સંકલ્પ કરીએ. આ બે-અઠી-ત્રણ મહિના સેવા કરીશું તો આપણને અનંત વર્ષોની સેવાનું ફળ મળી જશે. જુલાઈમાં સમૈયો ઊજવવાનો છે, એમાં ફૂલ નહીં તો ફૂલની પાંખડી રૂપે આપણે સુવિનિયર દ્વારા કે બીજી કોઈ પણ રીતે સેવામાં સહભાગી તો થવું છે. સ્વયંસેવક તરીકે કે કલ્ચરલ કે કોઈ પ્રોગ્રામમાં આપણને સામેલ કરે તો એમાં કે કોઈ પણ રીતે આપણે ભાગ લેવો છે, કંઈ નહીં તો છેવટે મંદિરમાં બેસી, સૌને સેવામાં બળ મળે તે માટે ધૂન-ભજન-પ્રાર્થના કર્યા કરવી એ પણ સર્વોપરી સેવા છે. પણ પ્રેક્ષક નથી બનવું. આપણે એકેએક જણે કોઈ ને કોઈ રીતે સેવામાં જોડાવું છે. રવિવારે અહીં આવીને કંઈ કામકાજ ચાલતું હોય એમાં જોડાવું છે. એડવર્ટાઈઝમેન્ટ માટે ઓળખીતાં-પારખીતાંઓને કહેવું છે.

જેમનાં ઘરે લગ્ન હોય, તેઓ વિન્ટરમાં બધાં ભારત આવે. એમને પૂછીએ કે કેમ આવ્યાં ? તો કહે, વૈશાખ મહિનામાં લગ્ન લેવાનું છે એનું શોપિંગ કરવા આવ્યાં છીએ. ૬ મહિના પહેલાંથી શરૂઆત કરે. આમંત્રણ પત્રિકા લખવાની, બધાંને મળવાનું, બધાંને આમંત્રણ આપવાનું, શોપિંગ કરવાનું, વાડી નક્કી કરવાની, વાજાંવાળાને નક્કી કરવાનાં, ગોર મહારાજને નક્કી કરવાના, હારવાળાને નક્કી કરવાના, રસોઈવાળાને નક્કી કરવાના, પીરસનારા નક્કી કરવાના. એમાં કેટલાંય ડિપાર્ટમેન્ટ્સ કામ કરતાં હોય-તો આપણે ત્યાં તો બહુ મોટું લગન છે. આપણું આ કુટુંબ કહેવાય. આ બધાં બેઠાં છે એ બધાં કુટુંબીજનો છે. તો મારી પ્રાર્થના છે કે, દરેક જણ એક એક કામમાં સામેલ થઈને સેવા કરીએ. કામ કરનારા પ્રભુ છે, પણ નિમિત્ત આપણે બનીશું તો એના ફળસ્વરૂપે એમની પ્રસન્નતા આપણા પર વરસશે. જેને લીધે આંતરિક જે દુઃખ છે, આપણી આંતરિક જે તકલીફો છે એ આપોઆપ ભગવાન સુધારી દેશે, સુધારવા માટે પ્રાર્થના નહીં કરવી પડે. એટલે ભગવાન એક વાક્ય બોલતા-‘તમે અમારી જકરમાં તો અમે તમારી ફિકરમાં.’ તમે અમારા થઈને જીવન જીવશો, અમારી પ્રવૃત્તિમાં કામ કરવાની તમે ચિંતા કરશો તો તમારી ચિંતા અમે કરીશું. અને ભગવાન જ્યારે આપણી ચિંતા કરે તો કોઈ દુઃખ, તકલીફ આપણી રહેશે નહીં; અને આવું જીવન જીવવાની આપણને આ તક છે.

આપણો અનુપમ મિશન પરિવારનો સમૈયો છે, આપણા ઘરનો સમૈયો છે એવું માનીને આપણે એમાં તન, મન, ધનને આત્માથી જે પક્ષે આપણી સેવા કરવાની આવે એ અહોહોભાવે, આનંદપૂર્વક, કોઈ પણ પ્રકારની અપેક્ષા રાખ્યા વગર કરીશું તો આપણને ભગવાનની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત થતાં, ના ઓગળે એવી અને દુઃખી કરાવે, અશાંત કરે, આનંદ લઈ જાય એવી આપણી બધી કણીઓ ઓગળી જશે, સુખિયાં સુખિયાં કરી દેશે. એ કરવાનું મને-તમને-સર્વને ખૂબ બળ મળે એવી પ્રાર્થના !

જય શ્રી સ્વામિનારાયણ !

